

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. junija 2015

Povzetek

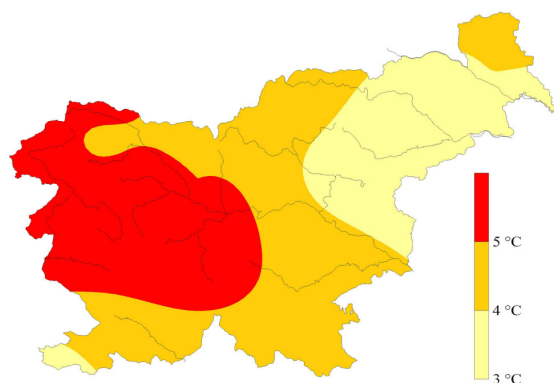
Ob hudi vročini se je v prvi dekadi junija zaloga vode v kmetijskih tleh močno izčrpala, zato so se v zahodni in osrednji Sloveniji ter na Gorenjskem že pokazali prvi znaki kmetijske suše na kmetijskih kulturah s plitvimi koreninami ter na plitvih in peščenih tleh. Visoke temperature zraka in močno izhlapevanje pa so bili idealni za košnjo in sušenje trave za seno.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Meteorološko poletje se je začelo z visokimi temperaturami zraka, zelo majhno količino dežja ter lokalnimi nevihtami in nalivi. Povprečna dekadna temperatura zraka je od povprečja odstopala za več kot 3 °C po vsej državi, v večjem delu osrednje ter zahodne Slovenije, so bila odstopanja tudi večja kot 5 °C. Skoraj vsi dnevi v nižinskih delih države so bili topli, torej je bila najvišja temperatura zraka višja od 25 °C. Sicer pa so se najvišje dnevne temperature zraka dvigale tudi nad 30 °C, v Portorožu so izmerili celo 35 °C. V Ljubljani in Portorožu je temperatura zraka presegla 30 °C v štirih, v Biljah pa kar v osmih dneh. Padavin, ki so bile v tej dekadi lokalnega značaja, je bilo zelo malo, večinoma le nekaj milimetrov, več pa jih je bilo v osrednjem delu Gorenjske (Brnik, 46 mm), v Posavju in na celjskem (33 mm) ter na Pohorju, na Rogli so jih izmerili 43 mm. Delež padavin je bil pričakovano povsod podpovprečen, v večjem delu države le do 25 %, več kot polovico dolgoletnega povprečja je padlo v pasu od Gorenjske do Posavskega hribovja. Sončne žarke so večinoma prekinili le popoldanski nevihtni oblaki. V povprečju je sijalo od 11,5 (Koroška) do 14 ur (Obala) dnevno, na severozahodu države okrog 9 ur dnevno. Trajanje sončnega obsevanja je bilo povsod po državi nadpovprečno, na severozahodu, v Podravju ter Slovenskih Goricah za petino, drugod za vsaj 40 %.

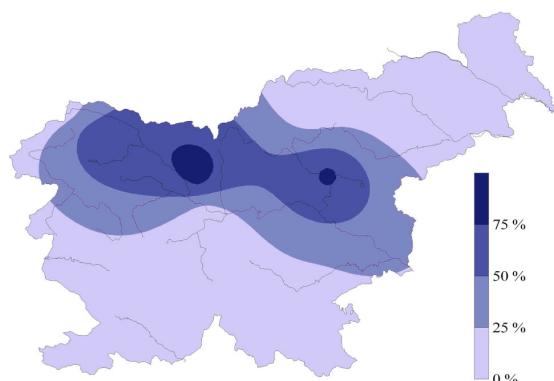
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T, °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	T _{povp}	T _{max}	T _{min}
Bilje	24,3	33,5	12,3
Portorož let.	23,0	35,0	13,0
Ljubljana	23,5	31,0	12,5
Novo mesto	22,2	30,3	11,8
Celje	21,0	30,5	10,5
Maribor let.	21,7	29,8	10,9
Murska Sobota	21,7	30,1	11,4
Rateče	19,2	27,8	6,4
Slovenj Gradec	20,3	30,0	10,0

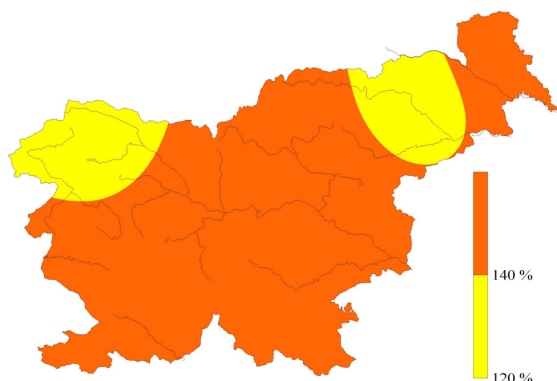
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	3,3	9	1
Portorož let.	0,0	10	0
Ljubljana	0,2	9	1
Novo mesto	6,4	8	2
Celje	34,0	8	2
Maribor let.	0,2	9	1
Murska Sobota	0,4	9	1
Rateče	3,5	7	3
Slovenj Gradec	0,4	9	1

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	125,9	14,3
Portorož let.	139,4	14,5
Ljubljana	121,6	14,1
Novo mesto	122,0	13,5
Celje	118,2	13,0
Maribor let.	128,5	13,9
Murska Sobota	125,3	13,6
Rateče	92,7	12,0
Slovenj Gradec	114,0	13,8

TEMPERATURA TAL

V opoldanski pripeki se je najvišja temperatura tal v globini 5 cm marsikje povzpela nad 30 °C, na Goriškem celo do 35 °C. Tudi minimalna temperatura tal je večinoma ostala nad 15 °C. Kar za od 4 do 5 °C višja od povprečja je bila tudi povprečna dekadna temperatura tal, na Primorskem od 26 do skoraj 29 °C, drugod med 23 in 25 °C, le na slovenjegraškem je bila nižja za skoraj 2 °C. V globini 10 cm so bile temperature prav tako nadpovprečne in ponekod za stopinjo ali manj nižje od temperatur izmerjenih v globini 5 cm.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

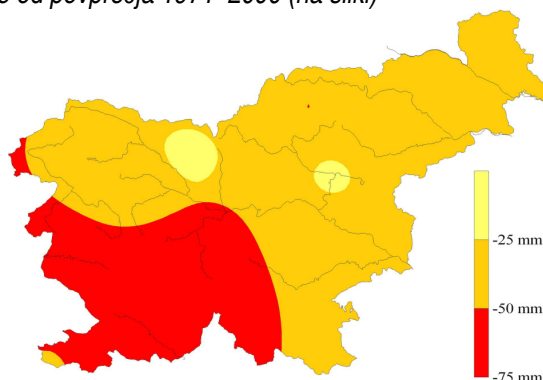
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	28,6	5,8	19,1	35,6	28,1	5,5	19,6	33,0
Portorož let.	26,4	4,4	18,5	33,3	25,8	4,0	19,0	29,3
Ljubljana	25,0	4,8	16,3	32,0	24,4	4,6	17,1	28,8
Novo mesto	24,8	5,1	16,7	32,5	23,9	4,3	16,9	28,3
Celje	23,0	3,1	15,9	28,9	22,2	2,7	16,4	25,5
Maribor let.	24,8	5,2	15,8	30,6	23,8	4,5	16,4	27,2
Murska Sobota	25,5	5,6	16,2	32,1	25,1	5,3	16,2	29,8
Slovenj Gradec	21,2	2,4	15,9	23,7	20,8	2,1	16,0	22,8

VODNA BILANCA IN IZHLEPEVANJE

Izhlepevanje vode iz tal je bilo visoko, dnevne vrednosti so se gibale od 4 do 6 mm, na Primorskem celo nad 7 mm. V povprečju je izhlapelo od 43 mm na zgornjem Gorenjskem do 64 mm na Obali. Dekadna vodna bilanca je bila povsod negativna, na osrednjem Gorenjskem in celjskem rahlo negativna, sicer pa se je vodni primanjkljaj gibal od 40 do 64 mm.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	-56,9	60,2	9
Portorož let.	-63,7	63,7	10
Ljubljana	-52,3	52,5	6
Novo mesto	-43,3	49,7	5
Celje	-17,3	51,3	5
Maribor let.	-52,2	52,4	7
Murska Sobota	-52,7	53,1	8
Rateče	-39,6	43,1	2
Slovenj Gradec	-48,3	48,7	4

STANJE RASTLIN

Ob vročini v prvi dekadi junija se je oskrba rastlin z vodo močno poslabšala. V večjem delu Slovenije je ozimni ječmen razvil mlečno zrelost, najzgodnejši posevki na severovzhodu in Vipavskem pa so že prehajali v voščeno zrelost. Pšenica je večinoma še polnila zrnje. Močno izčrpana zaloga vode v tleh, je ogrožala posevke na plitvih in peščenih tleh. Najbolj so bile izpostavljene kmetijske kulture s plitvim koreninami, med temi predvsem jare setve žit. Marsikje je bilo že opaziti znake prisilnega zorenja. Podobno kot jare setve so bili tudi koruzni posevki podvrženi precejšnjemu sušnemu stresu, saj je v tem času pokrovnost tal še majhna, tla pa so bila ob vročinskih razmerah izpostavljena pripeki in izsuševanju. Koruzni posevki so do konca dekade razvili od 8 do 10 listov v odvisnosti od časa setve in lokacije. Zgodnji krompir debeli gomolje in ob sušnem stresu, ti lahko zastanejo v razvoju. Ob koncu prve dekade junija so se že pokazali prvi znaki kmetijske suše.

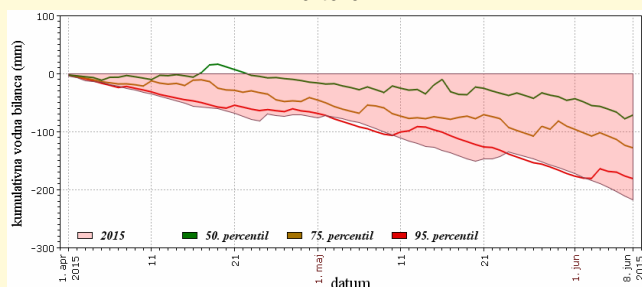
Visoke temperature zraka in močno izhlapevanje so omogočili košnjo in sušenje trave za seno. Po odkosu je bilo zaradi visokih temperatur marsikje opaziti ožige travne ruše. Vodo je bilo potrebno dodajati z namakanjem tudi zelenjadnicam in trajnim nasadom breskev, hrušk in češenj na Goriškem.

NOVICE

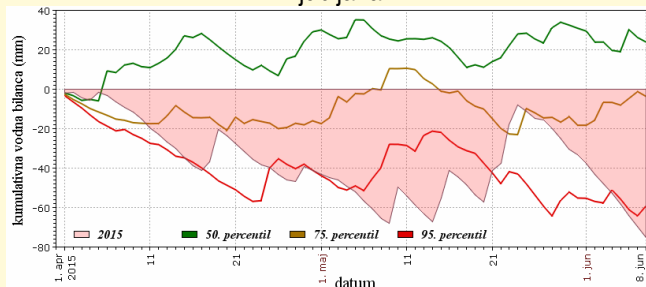
Od začetka vegetacijske sezone (od 1. aprila dalje) je primanjkljaj padavin glede na dolgoletno povprečje 1971–2000 najopaznejši na Obali in v Slovenski Istri, kjer je padlo le 42 % povprečne količine dežja. Nizek delež padavin je bil tudi na Goriškem in v osrednji Sloveniji, okrog 50 %, na Gorenjskem malo nad 60 %. Drugod so bile količine padavin primerljive s povprečnimi vrednostmi. Padavinski primanjkljaj se kaže tudi v vodni bilanci, ki je povsod po državi negativna. Ob koncu prve dekade junija je bil vegetacijski vodni primanjkljaj največji v Portorožu 217 mm, Biljah 122 mm, Murski Soboti 106 mm, Ljubljani 75 mm, v osrednji Sloveniji je bil med 50 in 70 mm, na Koroškem 30 mm, Gorenjskem 20 mm ter najmanjši na Dolenjskem 10 mm. Na Obali, Goriškem ter v osrednji Sloveniji vegetacijski primanjkljaj s presledki že presega stanje ekstremnega vodnega primanjkljaja za to obdobje glede na klimatološko statistiko meteorološke vodne bilance.

Kumulativna meteorološka vodna bilanca v obdobju od 1. aprila do 8. junija 2015

Portorož

Ljubljana

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 15. 6. 2015

SLOVENDA	Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi	plohe	dež	plohe		
Tmax [°C]	27	22	20	24	26
Tmin [°C]	18	16	14	13	14
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	7 .. 18	7 .. 18	18 .. 36	7 .. 18	0

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/w ebmet/>
pod povezavami *Vreme podrobneje*
/Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni